

was opgeroepen, het woord vooraf tot het boeddhistische pamflet niet herriep. Hij weigerde, ging bij de synode in beroep, waarop de z.g. synodus contracta hem vrijsprak. Dit leidde in de kerk tot repercussies die nader te bezien zijn. Merkwaardig is dat de andere geschriften, zover na te gaan, niet in het geding betrokken werden. Zo vormen de *Brokstukken uit den Holo-Mattheüs* een samengeflanst stuk waarin teksten van profeten uit het Oude Testament willekeurig tussen enkele pericopen uit Mattheüs gestrooid zijn om met behulp van het soort koddigheid dat destijds de lachers aansprak een aanval te doen op het belofte-vervulling schema dat deze evangelist hanteert. Bähler achtte zich hiertoe bevoegd op grond van zijn dissertatie, *De messiaanse heilsverwachting en het Israëlitisch koningschap*, waarop hij in 1893 bij G. Wildeboer in Groningen gepromoveerd was. In wezen echter is de brochure een onwaardig partijpamflet waarmee zeker de nieuwe garde van malcontente medevrijzinnigen geen raad geweten heeft. Niet dat deze groep gegrepen was door de historiciteit van de bijbel. Integendeel, de jongere vrijzinnigen hadden juist de neiging, pogingen tot reconstructie van een leven van Jezus, doorgaans uitlopend op een ethische waarden uitdragende 'rabbi van Nazareth', te laten voor wat zij waren, en zich op het getuigenis van het Nieuwe Testament terug te trekken. Een nieuwe aandacht voor begrippen als zonde en genade, ja zelfs voor de betekenis van de christologie, kenmerkte hun werk. En hoewel deze ontwikkeling nog pril was toen Bähler zijn eindeloze reeks brochures publiceerde, maakte zij zijn streven tot iets van achterhaalde buitenissigheid. Zo reageerde de rechtzinnige vleugel echter niet. Een storm van verontwaardiging voer door al hun gelederen, wat Bähler van de weeromstuit en ondanks zijn vrijpraak toch weer tot de martelaar voor de 'vrije volkskerk' maakte die hij zo graag wilde zijn.⁴ Merkwaardigerwijze was de ophef over deze zaak in het door Hugo Visscher en J.D. de Lind van Wijngaarden geredigeerde *Gereformeerd Weekblad* niet bijzonder groot. Dit stichtelijke blad, dat bestond uit bevattelijke, aan preken herinnerende uiteenzettingen van bijbelse en leerstellige onderwerpen door beide redacteurs alsmede een feuilleton voor de jeugd, bracht in 1905 aanvankelijk geen kerkelijke berichten behalve een enkel beroepingsbericht. Later werden alle hervormde beroepingsberichten met verslagen van afscheids- -en intreediensten opgenomen en verschenen er ook

4. Vervut de meeste publikaties van L.A. Bähler bevinden zich in de Groningse Universiteitsbibliotheek. Ook Huize Lemferdinge te Paterswolde, waar Bähler de laatste periode van zijn leven woonde en dat thans in handen is van een stichting die het erfgoed van zijn echtgenote, Grietje Bähler-Boerma, groot voorvechtster van het dorpshuiswerk, in stand houdt, bezit vele stukken uit zijn schriftelijke nalatenschap.